

רשומות

הצעות חוק

ה מ מ ש ל ה

11 בינואר 2021

1388

כ"ז בטבת התשפ"א

עמוד

הצעת חוק סליקת שיקים ושיקים ללא כיסוי (תיקוני חקיקה), התשפ"א-2021 192

הצעת חוק סליקת שיקים ושיקים ללא כיסוי (תיקוני חקיקה), התשפ"א-2021

1. תיקון חוק סליקה אלקטרונית של שיקים
- בחוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ו-2016' (להלן – חוק סליקה אלקטרונית של שיקים) –
- (1) בשם החוק, במקום "סליקה אלקטרונית של שיקים" יבוא "סליקת שיקים";
- (2) בסעיף 1 –
- (א) אחרי ההגדרה "מסר אלקטרוני" יבוא:
- "חוק הבנקאות (שירות ללקוח)" – חוק הבנקאות (שירות ללקוח),
התשמ"א-1981²;

ד ב ר י ה ס ב ר

כן מוצעים תיקונים בחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981 (להלן – חוק שיקים ללא כיסוי), אשר קובע הסדרים לעניין הגבלת חשבון שסורבו בו שיקים במספר הקבוע בחוק. התיקונים המוצעים באים להבהיר כיצד חלות הוראות החוק האמור במקרה שמושך השיק עובר מבנק לבנק.

לבסוף, מוצע תיקון מבהיר בסעיף 1ב5 לחוק הבנקאות כפי שנוסח לאותו חוק בחוק ההסדרים לשנת 2019, לעניין סמכות הנגיד לקבוע את התקופה שבמהלכה יידרשו הבנקים להמשיך לבצע, לגבי סוגי פעילות מסוימים, את הפעולות הנוגעות להעברת פעילות, הכול כמפורט להלן.

סעיף 1 מוצע לעגן, בסעיף 5ב לחוק סליקה אלקטרונית כנוסחו המוצע, את ההתאמות וההסדרים הנדרשים כדי לאפשר ללקוח להעביר את הפעילות הפיננסית שלו בין בנקים, גם ביחס לפעילותו בשיקים. הוראות אלה יחולו על פי המוצע במקרה שלקוח העביר את הפעילות הפיננסית שלו מבנק מקורי לבנק קולט לפי הוראות סעיף 5ב1 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), כלומר באופן מקוון, נוח, אמין ומאובטח ("ניידות בקליק").

על אף שהסליקה של שיקים בעת מעבר לקוח מבנק לבנק נעשית באופן אלקטרוני, הרי שההוראות המוצעות להלן הן הוראות מהותיות הגוברות בין השאר על הוראות בפקודת השטרות הנוגעות, למהות השיק, באופן כללי, ולא דווקא לאופן הסליקה עצמו. לפיכך מוצע לתקן את שם החוק כך שהוא יתייחס לסליקה של שיקים באופן כללי ולא רק לסליקה אלקטרונית של שיקים.

בלוי חוק סליקה אלקטרונית של שיקים, התשע"ו-2016 (להלן – חוק סליקה אלקטרונית), הסדיר את המסגרת החקיקתית המתאימה למעבר לסליקה אלקטרונית של שיקים במסלול השיקים. עד לחקיקתו של החוק, שיקים נסלקו בסליקה הבינ-בנקאית באופן ידני.

ביום כ"ז באדר התשע"ח (14 במרס 2018) התקבל בכנסת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 (להלן – חוק ההסדרים לשנת 2019), ובמסגרתו נוסף לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 (להלן – חוק הבנקאות), סעיף 1ב5 שעניינו במעבר של לקוח מבנק לבנק. לקראת כניסתו לתוקף של סעיף 1ב5 לחוק הבנקאות, ביום ט"ז בתשרי התשפ"ב (22 בספטמבר 2021) (ראו סעיף 3 לחוק ההסדרים לשנת 2019), ובהתאם להחלטת הממשלה מספר 3440 מיום י"ד בטבת התשע"ח (11 בינואר 2018) בעניין הגברת התחרות בשוק הבנקאות באמצעות הסרת חסמי מעבה, נדרשות התאמות משלימות לעניין זה בכל הקשור לסליקת השיקים. בהקשר זה יש להבטיח כי הלקוח יוכל לעבור מבנק לבנק כך שסליקת השיקים תיערך באופן המתאים. בעניין זה עשוי להתעורר קושי בשני מצבים: האחד, מעבר מבנק לבנק של לקוח שמשך את השיק, והשני, מעבר מבנק לבנק של לקוח הפורע את השיק.

התיקונים המוצעים בהצעת חוק זו נועדו להבטיח כי סליקת השיקים תותאם לבקשת הלקוח לעבור מבנק לבנק. כך מוצעות הבהרות מתאימות בסעיפים הנוגעים לעניין בחוק סליקה אלקטרונית וכן מוצעים הסדרים מיוחדים באותו חוק שיאפשרו את המעבר של לקוח מבנק לבנק.

עוד מוצע לעגן מנגנון של עיצומים כספיים שהגורמים המפקחים יוסמכו להטיל על הפרה של הוראות מרכזיות בחוק סליקה אלקטרונית.

¹ ס"ח התשע"ו, עמ' 532; התשע"ח, עמ' 8.

² ס"ח התשמ"א, עמ' 258.

העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים

5ב. (א) הועברה פעילות פיננסית של לקוח מבנק מקורי לבנק קולט לפי הוראות סעיף 5ב לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), יחולו הוראות אלה בקשר להעברה כאמור, עד תום התקופה שקבע הנגיד לעניין פעילות בשיק ובשיק ממוחשב לפי סעיף 5ב(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח):

(1) (א) על אף האמור בסעיפים 3 ו-73 לפקודת השטרות, הוצג לפירעון שיק המשוך על החשבון של אותו לקוח בבנק המקורי, יראו את הבנק הקולט לעניין כל דין, ממועד העברת הפעילות, כאילו היה הבנק הנמשך;

(ב) על אף האמור בפסקת משנה (א), רשאי הבנק הקולט לסרב לפרוע במזומן שיק שמתקיים לגביו האמור באותה פסקת משנה, שאינו משורטט;

ד ב ר י ה ס ב ר

לפסקה (1)

סעיף 3 לפקודת השטרות קובע כי שטר חליפין הוא פקודה ללא תנאי ערוכה בכתב מאת אדם לחברו, חתומה בידי נותנה, שבה נדרש האדם שאליו ערוכה הפקודה לשלם לאדם פלוני או לפקודתו או למוכ"ז, סכום מסוים בכסף, עם דרישה או בזמן קבוע או ניתן לקביעה. לפי הוראות סעיף 73 לפקודה האמורה, שטר חליפין המשוך על בנקאי אשר הוא בר־פירעון עם דרישה הוא שיק, והוראות הפקודה חלות עליו. על שיק נמשך מופיעים פרטי הבנק הנמשך, שאליו ערוכה הפקודה. מאותו בנק נדרש פירעון השיק, ובכך מקיימת הוראות פקודת השטרות.

מאחר ששיקים הם אמצעי תשלום מקובל בשוק, מוצע לעגן בחוק מנגנון מתאים שיאפשר ללקוח לעבור מבנק לבנק גם אם נמשכו שיקים מהחשבון שלו בבנק המקורי. לשם כך יש להבטיח שאם הלקוח עבר מבנק לבנק, הרי שהשיקים שהוא משך על חשבונו בבנק המקורי לא ייגבו מאותו חשבון שיקים שהפעילות הפיננסית הועברה ממנו (באופן מקוון, לפי ההוראות המתוארות לעיל), אלא יפריעו מחשבון הבנק החדש שלו המתנהל בבנק הקולט.

לפיכך, מוצע להתגבר על ההוראות הנוכחיות לעיל של פקודת השטרות בנוסחיות של מעבר לקוח מבנק לבנק, כך שעל אף האמור בהן, מרגע שהוצג לפירעון שיק שנמשך על חשבון הלקוח בבנק המקורי, יראו את הבנק הקולט, ולא את הבנק המקורי, כבנק שאליו הופנתה הפקודה, והגבייה תבוצע מולו. כך יוכל הלקוח לעבור מבנק לבנק בלי לבטל את השיקים או להסתכן בכך שהם יוצגו מול חשבון בנק סגור בבנק המקורי ויידחו כשיקים ללא כסיו.

לסעיף 5ב המוצע לסעיף קטן (א)

בפסקאות (1) ו-(2) של סעיף קטן זה מוצעות ההתאמות שיחולו לעניין סליקת שיקים בעת העברת פעילות פיננסית של לקוח מבנק מקורי לבנק קולט כמשמעותם בסעיף 5ב(ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח). הסעיף האמור קובע אילו חובות מוטלות על בנק מקורי ועל בנק קולט בקשר להעברת פעילות פיננסית של לקוח לפי אותו סעיף וכן קובע לוחות זמנים לביצוע הפעולות הנדרשות מהם. ככלל, על הבנק המקורי והבנק הקולט לבצע את הפעולות הנדרשות כדי לאפשר ללקוח להעביר את פעילותו לבנק הקולט בתוך שבעה ימי עסקים מהמועד שבו הבנק המקורי קיבל הודעה על כך שהבנק הקולט אישר את בקשת המעבר של הלקוח, או בתוך פרק זמן אחר שקבע הנגיד בהסכמת שר האוצר. סעיף קטן (ג) של סעיף 5ב האמור מסמיך את הנגיד לקבוע כי החובה המוטלת על הבנקים לבצע פעולות לשם העברת פעילות פיננסית מבנק מקורי לבנק הקולט, תימשך לעניין סוגי פעילות פיננסית מסוימים גם לאחר המועד האמור שכן קיימים מצבים שבהם למרות העברת הפעילות, יש עדיין פעילות פיננסית שמגיעה לבנק המקורי (ניתוב).

בהתאם, מוצע לקבוע כי ההוראות לעניין ההתאמות הנדרשות לצורך סליקת שיקים במקרה של העברת פעילות פיננסית, המפורטות בפסקאות (1) ו-(2) המוצעות, יחולו עד תום התקופה שיקבע הנגיד כאמור לעניין פעילות בשיק ובשיק ממוחשב. בתום תקופה זו, שנמנית בקשר להעברת פעילות מסוימת, ההוראות האמורות המסדירות את העברת הפעילות בשיקים, לא יחולו עוד.

2) על אף הוראות סעיף 2(א), בנק קולט רשאי להציג לפירעון שיק כאמור באותו סעיף, אף אם השיק הופקד לגבייה בבנק המקורי או שהשיק הממוחשב הועבר לגבייה בבנק המקורי.

ב) הנגיד רשאי לקבוע בכללים התאמות נוספות בחוק זה, שיחולו לגבי העברת פעילות פיננסית כאמור בסעיף קטן (א).

ג) בסעיף זה, "בנק מקורי" ו"בנק קולט" – כמשמעותם בסעיף 5ב(ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח).

ד ב ר י ה ס ב ר

הוא שהלקוח שמבקש את פירעון השיק, המיר את השיק שבידו לשיק ממוחשב והעבירו לגבייה, ובלבד שהשיק משורטט ומופיעות עליו מילים האוסרות את העברתו.

מוצע לקבוע כי על אף הוראות סעיף 2(א) לחוק סליקה אלקטרונית, בנסיבות שבהן הועברה פעילות פיננסית של לקוח בהתאם לסעיף 5ב לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), בנק קולט יוכל להציג לפירעון שיק כאמור בסעיף 2 האמור, אף אם השיק הופקד לגבייה בבנק המקורי או שהשיק הממוחשב הועבר לגבייה בבנק המקורי. התיקון המוצע יאפשר לבנק הקולט להציג את השיק, גם אם טרם העברת הפעילות של הלקוח לחשבון לבנק הקולט הוא הופקד לגבייה בבנק המקורי, והבנק המקורי הוא שביצע את הסריקה הממוחשבת של השיק, או שהלקוח המיר את השיק שבידו לשיק ממוחשב בבנק המקורי. תיקון זה תואם את התכליות העומדות ביסוד סעיף 2(א) לחוק, שכן גם בהרחבה זו נמנע שיחור של שיק שהופקד לגבייה.

לסעיף קטן ב)

מוצע להסמיך את הנגיד לקבוע בכללים התאמות נוספות שיחולו לגבי העברת פעילות פיננסית, מעבר להתאמות שנקבעו במפורש בסעיף קטן (א) כנוסחו המוצע. סמכות זו נועדה לאפשר גמישות ביחס להתאמות נוספות במידה שיהיה בכך צורך, וכן נועדה לאפשר קביעה של התאמות טכניות שאינן מתאימות להסדרה בחוק. התאמות אלה יבטיחו ביצוע מיטבי של הסליקה במקרה של מעבר הלקוח מבנק לבנק.

לסעיף קטן ג)

מוצעות הגדרות למונחים "בנק מקורי" ובנק קולט", אשר מבוססות כאמור על מונחים אלה כמשמעותם בסעיף 5ב לחוק הבנקאות (שירות ללקוח). כנוסחו בסעיף 2(2) לחוק ההסדרים לשנת 2019.

לסעיף 5ג המוצע

כדי להבטיח את הציות להוראות המרכזיות הקבועות היום בחוק סליקה אלקטרונית, מוצע לעגן מנגנון של עיצומים כספיים שהגורמים המפקחים – המפקח על הבנקים לעניין התאגידים הבנקאיים, והמפקח לענייני השירותים הכספיים שמונה לפי סעיף 88 לחוק הדואר, התשמ"ו-1986 (להלן – חוק הדואר), לעניין בנק הדואר – ויכלו להטיל בשל הפרתן. כמו כן מוצע להחיל לעניין זה

מאחר שעל פי המוצע יראו את הבנק הקולט לעניין כל דין כאילו היה הבנק הנמשך (ממועד העברת הפעילות). הרי שגם הוראות אחרות בפקודת השטרות יפורשו בהתאמה להוראה זו, וכמו כן, גם החובות השונות שבדין, שחלות במצב הרגיל על בנק נמשך יחולו באופן ישיר על הבנק הקולט, ממועד העברת הפעילות ובהתקיים התנאים שבסעיף, ולא יחולו עוד על הבנק המקורי.

יובהר כי אם לקוח העביר את פעילותו הפיננסית כמה פעמים, הרי שהבנק הקולט האחרון הוא זה שייכנס בנעלי הבנק המקורי, וכמו כן, יראו אותו כבנק הנמשך גם ביחס לשיקים שנמשכו על חשבון מקורי קודם לחשבון המקורי האחרון שממנו הועברה הפעילות לבנק הקולט הנוכחי. בהתאם לתקופת ניתוב השיקים מהחשבון המקורי הרלוונטי. זאת, בין השאר, בהתאם למשמעות המונח "בנק מקורי" שבסעיף 5ב(ב) לחוק הבנקאות, אשר כוללת, לצד הבנק שבו מתנהלת הפעילות הפיננסית של הלקוח, כל בנק שבו התנהלה בעבר (במועד כניסתו לתוקף של סעיף 5ב האמור או לאחריו) אותה פעילות, ושממנו הועברה לפי הוראות הסעיף האמור.

שיק שאינו משורטט לפי סעיף 76 לפקודת השטרות, ניתן לגבות מזומן בבנק הנמשך בלי להפקידו לגבייה בבנק שבו מתנהל חשבונו של הנפרע. ואולם שיק כזה נושא בחובו סיכונים כלפי הבנק הנמשך, ביחוד כאשר הבנק הנמשך הוא בנק קולט. על כן מוצע לאפשר לבנק הקולט לסרב לפרוע שיק כאמור במסגרת המנגנון המיוחד של מעבר לקוח מבנק לבנק.

יצוין כי לאוחז השיק יש אפשרות לפרוע שיק כאמור אם יפקיד אותו בחשבונו או אם יבקש ממושך השיק שיק חדש, שיהיה משוך על החשבון החדש בבנק הקולט (או כל חלופה אחרת לקבלת הערך הנקוב בשיק כפי שייסוכם עם מושך השיק).

לפסקה 2)

סעיף 2 לחוק סליקה אלקטרונית הוא לב החוק האמור ועניינו בהסדרת הכללים החלים על סליקה אלקטרונית של שיקים. כדי להציג שיק לפירעון בתקשורת מחשבים נדרש שיתקיימו שני תנאים חלופיים: האחד, הקבוע בסעיף קטן (א)1 של סעיף 2 האמור, הוא שהשיק הופקד לגבייה בבנק הגובה; והשני, הקבוע בסעיף קטן (א)2 של הסעיף האמור,

(א) היה למפקח יסוד סביר להניח כי בנק הפר הוראה מההוראות לפי החוק כמפורט להלן, רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בסך של חמישים אלף שקלים חדשים:

(1) לא מסר ללקוח הודעה על סירוב הבנק הנמשך לפרוע שיק ממוחשב, בניגוד להוראות סעיף 2(ב);

(2) לא מסר ללקוח הזכאי לכך פלט של שיק ממוחשב, בניגוד להוראות סעיף 2(ג);

(3) הפר הוראה מההוראות שנקבעו בכללים לפי סעיפים 3(ב) או 4.

(ב) על עיצום כספי לפי סעיף זה לגבי בנק כמפורט להלן, יחולו ההוראות המפורטות לצדו:

(1) לגבי בנק שהוא תאגיד בנקאי כאמור בהגדרה "בנק" שבסעיף 1 (בסעיף זה – תאגיד בנקאי) – ההוראות לפי סעיפים 14ט עד 14טו לפקודת הבנקאות, 1941³, בשינויים המחויבים;

(2) לגבי בנק הדואר – ההוראות לפי סעיפים 109ב1 עד 109ט1 לחוק הדואר, בשינויים המחויבים.

(ג) בסעיף זה, "המפקח" – אחד מאלה, לפי העניין:

(1) לעניין תאגיד בנקאי – המפקח על הבנקים שמונה לפי סעיף 5 לפקודת הבנקאות;

(2) לעניין בנק הדואר – המפקח לענייני השירותים הכספיים שמונה לפי סעיף 88 לחוק הדואר⁴.

תיקון חוק שיקים
ללא כיסוי

2. בחוק שיקים ללא כיסוי, התשמ"א-1981 –

(1) בסעיף 1, אחרי ההגדרה "בנק" יבוא:

"בנק נמשך" – כהגדרתו בחוק סליקת שיקים, התשע"ו-2016⁵;

(2) אחרי סעיף 15 יבוא:

"העברת פעילות פיננסית של לקוח בין בנקים

(א) 15א. הועברה פעילות פיננסית של לקוח מבנק מקורי לבנק קולט לפי הוראות סעיף 15ב לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), יחולו הוראות אלה בקשר להעברה כאמור, עד תום התקופה שקבע הנגיד לעניין פעילות בשיק ובשיק ממוחשב לפי סעיף 15ב(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח):

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 15א המוצע

ברומה לתיקון המוצע בחוק סליקה אלקטרונית, בסעיף 3(ו) להצעת החוק, מוצע לעגן בסעיף ייעודי את ההתאמות וההסדרים הנדרשים בחוק שיקים ללא כיסוי בנסיבות שבהן לקוח מעביר את הפעילות הפיננסית שלו בין בנקים, כלומר מבנק מקורי לבנק קולט, לפי הוראות סעיף 15ב לחוק הבנקאות (שירות ללקוח). כאמור לעיל, מוצע לקבוע כי הוראות לפי סעיף זה, המסדירות את ההתאמות

את ההסדרים הקבועים זה מכבר לעניין עיצומים כספיים בפקודת הבנקאות ובחוק הדואר, לפי העניין, בשינויים המחויבים.

סעיף 2 לפסקאות (1) ו-(2)

מוצע לתקן את חוק שיקים ללא כיסוי כדי להתאים את הוראותיו לקראת כניסתו לתוקף של סעיף 15ב לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), העוסק כאמור במעבר של לקוח מבנק לבנק, הכול כמפורט להלן.

³ ע"ר תוס' 1, עמ' 69, (א) 85.

⁴ ס"ח התשמ"א, עמ' 136; התש"ף, עמ' 398.

(1) אם טורבו, בחשבון הבנק הקולט, שיקים שטורבו קודם לכן בחשבון בבנק המקורי, לא יימנו שיקים אלה בידי הבנק הקולט לעניין סעיפים 2(א) ו-1(א) ו-13א1(ב)1”;

(2) הבנק הקולט ימסור, בעצמו או באמצעות אחר, לבנק ישראל את פרטי החשבון של הלקוח בבנק המקורי ובבנק הקולט;

(3) על אף האמור בסעיף 14(א) –

(א) הוגבל החשבון בבנק המקורי ולא הוגבל החשבון בבנק הקולט, לא יפרסם בנק ישראל את פרטי החשבון בבנק המקורי כחשבון מוגבל לפי סעיף 14(א);

(ב) הוגבל החשבון בבנק הקולט, יפרסם בנק ישראל את פרטי החשבון בבנק המקורי כחשבון מוגבל לפי סעיף 14(א). גם אם לא הוגבל החשבון בבנק המקורי, בציון תאריך סיום ההגבלה בחשבון בבנק הקולט.

ד ב ר י ה ס ב ר

ב15 לחוק הבנקאות. כך יוכל בנק ישראל לספק מידע אמין ורלוונטי לציבור.

לסעיף קטן 2(א)

סעיף 14 לחוק שיקים ללא כיסוי מאפשר לבנק ישראל לפרסם את מספרי החשבונות המוגבלים, עם ציון הפרטים המנויים בסעיף, זאת כאמור כדי לאפשר למוטב השיק לבדוק אם קיימות מגבלות על החשבון שממנו נמשך השיק, כדי לשמור על תכליות החוק, כך שמוטב פוטנציאלי יוכל להחליט באופן מושכל אם לקבל את השיק מידי מושך השיק, מוצע לערוך התאמות בפרטי המידע שבנק ישראל רשאי לפרסם ביחס ללקוח שהעביר את הפעילות הפיננסית שלו לפי סעיף 15 לחוק הבנקאות. התאמות אלה נדרשות שכן המידע המצוי בידי מוטב השיק כולל רק את פרטי החשבון בבנק המקורי, המופיעים על גבי טופס השיק. הוא אינו יכול לבדוק את מצב ההגבלות בחשבון הקולט, שבו עתיד להיות מוצג השיק לגבייה, שכן הוא כלל אינו יודע שהלקוח נייד את חשבונו ומהם פרטי החשבון הקולט.

לפיכך, מוצע לקבוע במפורש כי בנק ישראל לא יפרסם, לפי הוראות סעיף 14(א) לחוק שיקים ללא כיסוי, את מספר חשבון הבנק המקורי כחשבון מוגבל, על אף שחשבון זה היה מוגבל, וזאת אם הפעילות בחשבון הועברה והחשבון הקולט, שבו עתיד להיות מוצג השיק לגבייה, אינו מוגבל.

כמו כן, במקרה שבו החשבון בבנק הקולט שבו עתיד להיות מוצג השיק לגבייה, מוגבל, בנק ישראל יפרסם את פרטי החשבון כחשבון מוגבל, וזאת גם אם החשבון של אותו לקוח בבנק המקורי, שאת פרטיו בודק המוטב, לא הוגבל.

הנדרשות בחוק שיקים ללא כיסוי במקרה של העברת פעילות פיננסית כאמור, יחולו עד תום התקופה שיקבע הנגיד כאמור לעניין פעילות בשיק ובשיק ממוחשב (לפי סעיף 15(ג) לחוק הבנקאות). בתום התקופה שתיקבע, הוראות אלה לא יחולו עוד לגבי חשבונות שהפעילות הפיננסית הועברה מהם (מבנק מקורי) או אליהם (בבנק קולט).

לסעיף קטן 1(א)

מוצע לקבוע, לעניין סעיפים 2(א) ו-1(א) ו-13א1(ב) לחוק שיקים ללא כיסוי, כיצד יש למנות את השיקים שטורבו בחשבון, כך שאם טורבו השיקים בחשבון שהתנהל בבנק המקורי, הם לא יימנו שוב אם הוצגו לגבייה בחשבון הלקוח בבנק הקולט וסורבו. הטעם לכך הוא שמירה על העיקרון כי שיק שטורב נמנה פעם אחת בלבד, ואינו נמנה שוב, גם אם הוצג פעם נוספת לגבייה בחשבון הלקוח וסורב.

לסעיף קטן 2(א)

בהתאם לסמכותו לפי סעיף 14 לחוק שיקים ללא כיסוי, בנק ישראל מאפשר לציבור לבדוק אם קיימות מגבלות על החשבון, כדי למנוע מיחידים לקבל שיקים שלא ניתן לפרוע אותם בשל המגבלות שקובע החוק האמור. כדי לאפשר לבנק ישראל לתת שירות זה גם ביחס לחשבונות שהועברו לבקשת לקוח מבנק לבנק, על בנק ישראל לעקוב אחרי פרטי החשבונות של הלקוח שהעביר את פעילותו הפיננסית מבנק לבנק. לפיכך, מוצע להטיל חובה על הבנק הקולט למסור, בעצמו או באמצעות אחר, לבנק ישראל, את פרטי החשבון של לקוח בבנק המקורי ובבנק הקולט, במקרה שהלקוח העביר את פעילותו הפיננסית לפי הוראות סעיף

(ב) ההוראות לפי סעיף זה יחולו נוסף על הוראות סעיף 5ב(א)(1) לחוק סליקת שיקים, שלפיהן רואים בנק קולט, ממועד העברת הפעילות כאמור בסעיף קטן (א) רישה, כבנק נמשך.
(ג) בסעיף זה –

“בנק מקורי” – בנק שהוא בנק מקורי כמשמעותו בסעיף 5ב(ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח);
“בנק קולט” – בנק שהוא בנק קולט כמשמעותו בסעיף 5ב(ב) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח);
“חוק הבנקאות (שירות ללקוח)” – חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ”א–1981.”;

(3) בסעיף 20(א)(3), במקום “סעיף 13” יבוא “סעיפים 13 ו-15(א)(2)”.

ד ב ר י ה ס ב ר

שהיה חשבון מוגבל, כאשר החשבון שלו בבנק הקולט אינו מוגבל. מאחר שהבנק הקולט ייחשב לבנק הנמשך ובחשבון זה אין הגבלה, לא יחולו לגבי השיק שנמשך כאמור הסעיפים האמורים, ואין מניעה לפרוע אותו מהטעם הזה.

גם לעניין החובות החלות לפי סעיפים 7 ו-12 לחוק שיקים ללא כיסוי על הבנק הנמשך, הרי שאלה יחולו על הבנק הקולט בהתקיים הנסיבות שבסעיף 5ב(א)(1) לחוק סליקה אלקטרונית כנוסחו המוצע, והבנק הקולט הוא שיצטרך לסמן את השיק לפי סעיף 7 לחוק שיקים ללא כיסוי או למסור את פרטי מושך השיק לפי סעיף 12 לחוק האמור.

לסעיף קטן (ג)

מוצעות הגדרות למונחים המשמשים בהוראת סעיף 15א המוצע, בהתבסס על המונחים המשמשים בסעיף 5ב לחוק הבנקאות (שירות ללקוח). כנוסחו בסעיף 2(2) לחוק ההסדרים לשנת 2019.

לפסקה (3)

מוצע לתקן את סעיף 20(א)(3) לחוק שיקים ללא כיסוי, ולהסמיך את המפקח על הבנקים לקבוע כללים גם לגבי פרטי הדיווחים לפי סעיף 15א(א)(2) לחוק האמור כנוסחו המוצע בפסקה (2).

למען הסר ספק, יובהר כי אם שני החשבונות הוגבלו (המקורי והקולט), הרי שבנק ישראל יפרסם את פרטי החשבון כמוגבל בהתאם לתנאי ההגבלה של החשבון הקולט. כמו כן, אם הלקוח ביצע כמה העברות בין בנקים, המידע שיפרסם בנק ישראל יהיה ביחס לבנק הקולט האחרון, אשר “נכנס בנעלי” הבנק הנמשך, שכן בו עתיד להיות מוצג השיק.

התאמת ההוראות לעניין פרסום, כמוצע, תיתן למוטב את התמונה המלאה ביחס לחשבון הקולט, שהוא למעשה החשבון הרלוונטי שבו עתיד להיות מוצג השיק לגבייה.

לסעיף קטן (ב)

מוצע להבהיר כי ההוראות לפי סעיף זה יחולו נוסף על ההוראה המהותית שמוצע להוסיף לחוק סליקה אלקטרונית, בסעיף 1(3) להצעת החוק, ולפיה רואים בנק קולט, לעניין כל דין, ממועד העברת הפעילות לפי סעיף 5ב לחוק הבנקאות, כבנק נמשך.

להוראה זו יש השפעה על ההוראות המהותיות בחוק שיקים ללא כיסוי. כך למשל, לעניין סעיפים 4(ב) ו-5(א) לאותו חוק, הרי שהחובות הקבועות בהם לא יחולו על לקוח שהעביר את פעילותו הפיננסית לבנק קולט ומשך שיק באמצעות שיק שמשוך על החשבון בבנק המקורי

תיקון חוק
התכנית הכלכלית
(תיקוני חקיקה
ליישום המדיניות
הכלכלית לשנת
התקציב 2019)

3.

בחוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018⁵ (להלן – חוק התכנית הכלכלית לשנת 2019), בסעיף 2(2), בסעיף 5ב(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), המובא בו, בסופו יבוא "ועד תום התקופה שקבע, אם קבע, ורשאי הנגיד לקבוע כאמור תקופות שונות לסוגי פעילות שונים".

4.

תחילה

תחילתם של סעיף 1(2) לחוק זה, וסעיף 5ב לחוק סליקה אלקטרונית של שיקים כנוסחו בסעיף 1(3) לחוק זה, וסעיף 2 לחוק זה, ביום תחילתו של פרק ב' לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2019, כאמור בסעיף 3 לאותו חוק.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 4 מוצע לקבוע כי התיקון המוצע בהצעת חוק זו לעניין שינוי השם של חוק סליקה אלקטרונית של שיקים לחוק סליקת שיקים, ולעניין הטלת עיצומים כספיים לפי החוק האמור, ייכנס לתוקף עם פרסומו של החוק המוצע ברשומות, ואילו ההוראות המוצעות לעניין התאמת הוראות חוק סליקה אלקטרונית וחוק שיקים ללא כיסוי לניידות בין בנקים ייכנסו לתוקף עם כניסתו לתוקף של סעיף 1ב5 לחוק הבנקאות, ביום ט"ז בתשרי התשפ"ב (22 בספטמבר 2021). כך שהמסגרת הנורמטיבית לתחילת פעילות המנגנון המאפשר את המעבר של לקוח בין הבנקים, תיכנס לתוקף באותו מועד.

סעיף 3 מוצע לתקן את סעיף 5ב(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) כנוסחו בסעיף 2(2) לחוק התכנית הכלכלית לשנת 2019, ולהבהיר כי הסמכות הנתונה לפיו לנגיד בנק ישראל מאפשרת לנגיד לקבוע את התקופה שלגביה תחול החובה על הבנקים לנתב, אל הבנק הקולט, את הפעילות הפיננסית שממשיכה להגיע אל הבנק המקורי לאחר שהלקוח העביר את פעילותו הפיננסית לפי אותו סעיף. עוד מוצע להבהיר כי הנגיד רשאי לקבוע כאמור תקופות שונות לסוגי פעילות שונים.

⁵ ס"ח התשע"ח, עמ' 454.